

eller omleveringen kan ske inden udløbet af den tid, da køberen »er pligtig at afvente levering«, og rettelsen åbenbart ikke kan medføre omkostning eller ulempe for ham. Købelovudvalget stiller ikke forslag om en almindelig udvidelse af denne ret for sælgeren til at afhjælpe mangler. Udvalget foreslår derimod en udvidelse af sælgerens ret til gennem omlevering at afværge, at køberen gør mangelsbeføjelser gældende. Efter forslaget har sælgeren ret til omlevering, hvis det kan ske uden omkostninger eller væsentlig ulempe for køberen og inden rimelig tid, efter at sælgeren har fået meddelelse om mangelen (udvalgets lovudkast § 79).

Købelovudvalget anfører i sin betænkning side 37, at der er meget, der taler for en udvidelse også af sælgerens afhjælpningsret. Det må navnlig anses for uheldigt, at sælgeren ikke har en sådan ret i tilfælde, hvor der er gået nogen tid, inden det opdages, at genstanden lider af en mangel. Udvalget anfører videre, at det som et modstykke til, at der pålægges sælgeren en afhjælpningspligt, jfr. ovenfor under 3 b, synes naturligt også at udvide sælgerens ret til at foretage afhjælpning. Undergives sælgerens afhjælpningsret de samme begrænsninger som sælgerens udvidede omleveringsret, finder udvalget, at hensynet til køberen umiddelbart synes at være tilstrækkeligt tilgodeset.

Når udvalget alligevel er vejet tilbage fra at stille forslag om at udvide afhjælpningsretten, skyldes det navnlig, at Forbrugerkommissionen ikke har anbefalet en udvidelse. Begrundelsen for Forbrugerkommissionens standpunkt er, at det i en række tilfælde vil kunne være vanskeligt for køberen at bevise, at et afhjælpningsforsøg, som sælgeren har foretaget, har været forgæves. En udvidet afhjælpningsret vil derfor kunne betyde, at forbrugere i visse tilfælde afskæres fra at gennemføre berettigede mangelskrav.

En række af erhvervslivets organisationer, forbrugerombudsmanden og formanden for forbrugerklagenævnet er imidlertid i deres udtalelser om udvalgets betænkning gået ind for en udvidelse af sælgerens afhjælpningsret svarende til den af udvalget foreslåede udvidelse af omleveringsretten. De har henvist til de argumenter, som udvalget har ånført til fordel for en udvidelse af afhjælpningsretten, og til, at afhjælpning ofte fremstår som den for både den erhvervsdrivende og forbrugeren rimeligste og praktiske løsning af konflikter vedrørende mangler. Nævnsformanden har yderligere anført, at erfaringerne fra forbrugerklagenævnet viser, at de bevismæssige vanskeligheder for forbrugerne, som Forbrugerkommissionen lægger

afgørende vægt på, kun opstår i et begrænset omfang, og at vanskelighederne på områder, der falder ind under forbrugerklagenævnets eller de godkendte private nævns områder, ofte vil kunne løses uden omkostninger eller større ulempe for forbrugeren gennem et af klagenævnet foranstaltet syn og skøn. Efter hans opfattelse må det endvidere allerede efter den gældende retstilstand antages, at der på en række centrale områder inden for om sætningen af forbrugsvarer eksisterer kutymedannelser eller i hvert fald en fast praksis for, at sælgeren har afhjælpningsret. Forbrugerklagenævnet og nogle private klagenævne har således anerkendt en kutymemæssig ret for sælgeren til at afhjælpe mangler inden for visse områder.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at der ikke vil være afgørende betænkeligheder af bevismæssig karakter ved den udvidelse af sælgerens afhjælpningsret, som i øvrigt efter det, som er anført af købelovudvalget og de nævnte myndigheder og organisationer, må anses for ønskelig. Det foreslås derfor, at sælgeren i forbruger køb ikke alene skal have ret til omlevering, men også til afhjælpning, hvis rettelsen kan ske uden omkostninger eller væsentlig ulempe for køberen og inden rimelig tid, efter at sælgeren har fået meddelelse om mangelen (lovforslagets § 79).

d. Efter købelovens § 54 kan køberen kun påberåbe sig en mangel, hvis han inden 1 år fra salgsstandens overgivelse til ham har givet sælgeren meddelelse om mangelen. Dette gælder dog bl.a. ikke, hvis sælgeren har påtaget sig at indestå for genstanden i længere tid.

Købelovudvalget påpeger i betænkningen side 42, at denne absolutte reklamationsfrist kun har betydning ved mangler, der først kan opdages efter længere tids forløb. I de fleste tilfælde vil det nemlig ret hurtigt efter salgsgenstandens overgivelse til køberen vise sig, om den er mangelfuld, og giver køberen ikke på dette tidspunkt sælgeren meddelelse om mangelen, taber han retten til at gøre mangelsbeføjelser gældende, selv om den absolutte reklamationsfrist ikke er udløbet.

Det er imidlertid ikke usædvanligt, at en forbruger, der har købt et varigt forbrugsgode, mere end 1 år efter, at han har fået genstanden, opdager en skjult mangel, f. eks. en fabriktionsfejl. Efter udvalgets opfattelse er det ikke rimeligt, at forbrugeren i disse tilfælde er afskåret fra at gøre mangelsbeføjelser gældende, og udvalget finder derfor, at der er behov for en lempelse af den absolutte reklamationsfrist i forbruger køb. Da enhver frist kan siges at være utilstrækkelig til at beskytte køberen, for så vidt som der vil kunne forekomme mangler,